

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ. ๓) ประจำปีรายวิชา  
สัมมนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หน่วยวิทยบริการวัดไร่ล้าวม	จังหวัดจันทบุรี/คณะสังคมศาสตร์/ภาควิชา รัฐศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๖๑๔ ๒๑๕ สัมมนาทางการจัดการเชิงพุทธ (Seminar on Buddhist Management)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหากษัตริยา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร.
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre- requisite) ถ้ามี ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co- requisite) ถ้ามี ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อให้บัณฑิต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์ มีพัฒนาการจัดการกิจการคณะสงฆ์ สามารถวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและแนวโน้มในการจัดการกิจการคณะสงฆ์ไทยใน
---

อนาคต
<b>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ ปรับปรุง</b> เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้พื้นฐานในการนำความรู้ไปปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับสภาพการบริหารการจัดการ กิจกรรมคณะสงฆ์เชิงพุทธ อันเป็นการสนองงานของคณะสงฆ์และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของการจัดการ กิจกรรมคณะสงฆ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<b>๑. คำอธิบายรายวิชา</b> สัมมนาการบริหารจัดการกิจกรรมคณะสงฆ์ตามหัวข้อที่กำหนด			
<b>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</b>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/ งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความ ต้องการของนิสิต เฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงาน ภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<b>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</b> - อาจารย์ประจำวิชา ปล่อยให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะสังคมศาสตร์หรือวิธีการอื่น - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

### หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<b>๑. คุณธรรม จริยธรรม</b> <b>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</b> พัฒนานิสิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม เพื่อให้บัณฑิตพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมพร้อมกับการศึกษาการจัดการกิจกรรมคณะสงฆ์ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติ ดังนี้ ๑.ตระหนักใน .คุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต ๒.มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม . ๓.มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำงานเป็นกลุ่มและแก้ปัญหาข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ . ๔.เคารพสิทธิและรับฟังค .วามคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์ ๕.เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม .
---

<p><b>๑.๒ วิธีการสอน</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประเด็นการจัดการกิจการคณะสงฆ์</li> <li>- อภิปราย</li> <li>- ตอบข้อซักถาม</li> <li>- กำหนดให้นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง</li> </ul>
<p><b>๑.๓ วิธีการประเมินผล</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด</li> <li>- อ้างอิงเอกสารที่ได้ศึกษาอย่างถูกต้องและเหมาะสม</li> <li>- การนำเสนอรายงานที่มอบหมาย</li> <li>- การแสดงความคิดเห็น</li> </ul>
<p><b>๒. ความรู้</b></p>
<p><b>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</b></p> <p>ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านการเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และสาธารณสงเคราะห์</p>
<p><b>๒.๒ วิธีการสอน</b></p> <p>บรรยาย อภิปรายกลุ่ม ทำงานกลุ่ม การนำเสนอผลงาน วิเคราะห์กรณีศึกษา</p>
<p><b>๒.๓ วิธีการประเมินผล</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- สอบกลางภาค สอบปลายภาค</li> </ul>
<p><b>๓. ทักษะทางปัญญา</b></p> <p><b>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</b></p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางการบริหารการจัดการกิจการคณะสงฆ์</p>
<p><b>๓.๒ วิธีการสอน</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- การมอบหมายให้นิสิตทำรายงาน และเสนอผลการศึกษา</li> <li>- อภิปราย</li> <li>- วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับการจัดการกิจการคณะสงฆ์</li> </ul>
<p><b>๓.๓ วิธีการประเมินผล</b></p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์การจัดการกิจการคณะสงฆ์</p>
<p><b>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</b></p> <p><b>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตด้วยกัน</li> <li>- พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นกลุ่ม</li> <li>- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่องานที่มอบหมายกำหนด</li> </ul>

<p><b>๔.๒ วิธีการสอน</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา</li> <li>- มอบหมายงานรายกลุ่มหรือรายบุคคล</li> <li>- การนำเสนอรายงาน</li> </ul>
<p><b>๔.๓ วิธีการประเมิน</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ประเมินตนเอง และสมาชิกกลุ่มด้วยรูปแบบที่กำหนด</li> <li>- รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม</li> <li>- รายงานการศึกษาด้วยตนเอง</li> </ul>
<p><b>๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</b></p> <p><b>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน</li> <li>- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา</li> <li>- พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต</li> <li>- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมลล์</li> <li>- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม</li> </ul> <p><b>๕.๒ วิธีการสอน</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก website ทำรายงานจากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ</li> <li>- นำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</li> </ul>

**หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล**

**๑.แผนการสอน**

ลำดับที่	หัวข้อการสัมมนา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<p><b>บทที่ ๑</b> ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสัมมนา</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-การสื่อสารของมนุษย์</li> <li>-อุปสรรคของการสื่อสาร</li> <li>-คุณธรรมและมารยาทของการสื่อสาร</li> </ul>	๒	ทดสอบก่อนเรียน, บรรยาย อภิปรายซักถาม	พระมหากษัตริยา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร.
๒	<p><b>บทที่ ๒</b> ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์</p>	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ, ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากษัตริยา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ผศ.ดร.

ลำดับที่	หัวข้อการสัมมนา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน สื่อที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน
๓	<b>บทที่ ๓</b> สัมมนาเรื่องการปกครองคณะสงฆ์ -ประวัติการปกครองคณะสงฆ์ - พรบ. คณะสงฆ์ -อำนาจหน้าที่ในองค์กรปกครองคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๔	<b>บทที่ ๔</b> สัมมนาเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๕	<b>บทที่ ๕</b> สัมมนาเรื่องการเผยแผ่	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๖	<b>บทที่ ๖</b> สัมมนาเรื่องการสาธารณูปการ		อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๗	<b>บทที่ ๗</b> สัมมนาเรื่องการศึกษาสงเคราะห์		อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๘	สอบกลางภาค	๒		
๙	<b>บทที่ ๘</b> สัมมนาเรื่องการสาธารณสงเคราะห์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๑๐	<b>บทที่ ๙</b> สัมมนาพระพุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๑๑	<b>บทที่ ๑๐</b> สัมมนาภาวะผู้นำของสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.
๑๒	<b>บทที่ ๑๑</b> สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์เชิงกลยุทธ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษายกตัวอย่างประกอบ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร.

ลำดับที่	หัวข้อการสัมมนา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่ใช้(ถ้ามี)	ผู้สอน
			ซักถาม, สรุปรประเด็นสำคัญ	
๑๓	บทที่ ๑๒ สัมมนาการจัดการ กิจการสาธารณสุขสงเคราะห์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปรประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพี นพฐิติสาร, ผศ.ดร.
๑๔	บทที่ ๑๓ สัมมนาพุทธศาสนากับ สันติภาพของโลก	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปรประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพี นพฐิติสาร, ผศ.ดร.
๑๕	บทที่ ๑๔ สัมมนาแนวโน้มการ บริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์	๒	อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา ยกตัวอย่างประกอบ ซักถาม, สรุปรประเด็นสำคัญ	พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร. พระปลัดระพี นพฐิติสาร, ผศ.ดร.
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

## ๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	สอบกลางภาค	๘	๒๐%
	สอบปลายภาค	๑๖	๕๐%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา คำนคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้น เรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

## หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

### ๑เอกสารและตำราหลัก .

เกษกานดา สุภาพจน์. การจัดสัมมนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๒๕๔๒.

### ๒เอกสารและข้อมูลสำคัญ .

ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. หลักการสัมมนา. กรุงเทพฯ : บริษัทการศึกษา จำกัด, ๒๕๔๕.

**๓ เอกสารและข้อมูลแนะนำ .**

กรมการศาสนา. **คู่มือการบริหารการศาสนา.** ของศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ เอกสารเย็บเล่ม ฝ้าย  
วิเคราะห์และประเมิน กองแผนงาน พ.ศ. ๒๕๒๕.

พระครูศรีวราทรนายก (สำรวม ปิยธมโม). **การปกครองคณะสงฆ์ไทย** (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ :โรง  
พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มานพ พลไพรินทร์. **คู่มือการบริหารกิจการคณะสงฆ์.** พิมพ์เป็นที่ระลึกสมโภชหิรัญยบัฏพระธรรม  
ปัญญาบดี (ช่วง วรบุญญมหาเถร). กรุงเทพฯ : หจก. ชูติมาการพิมพ์, ๒๕๓๑.

พระมหาเสริมชัย ชยมงคล. **การบริหารวัด.** ปทุมธานี : มูลนิธิพุทธภวานาวิชาธรรมกาย, ๒๕๓๘.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้าวชิรญาณวโรรส. **การคณะสงฆ์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,  
๒๕๑๔.

**หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา**

**๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต**

การประเมินประสิทธิผลรายวิชาจัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิต  
ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างบรรยายและนิสิต
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของนิสิต
- แบบประเมินผู้บรรยายและแบบประเมินรายวิชา

**๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน**

การเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการสอนของผู้ร่วมสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

**๓. การปรับปรุงการสอน**

หลังจากประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงปรับปรุงการสอน โดยจัดกิจกรรมระดมสมอง  
และหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

**๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา**

ระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้  
จากการสอบถามนิสิตหรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต พิจารณาจากผลการทดสอบย่อย หลังจากการแจ้งผล  
การเรียนรู้ มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร

- ตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตโดยตรวจสอบข้อสอบ  
รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบและการให้คะแนนพฤติกรรม